

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

SLOVENE

Gene inseratom:
Enostolna petitna vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana št.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 329.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev 7563, Praha in Dunaj 24.797

Dh Stambolijskijevem obisku.

Ponovno je bolgarska vlada skušala dobiti ožje zveze z našo vlado in se ji približati, do zadnjega pa vsakokrat zaman. Bolgarskemu ministrskemu predsedniku se mora šteti v dobro, da kljub ponovnim odbitim ponudbam ni opustil užaljen svojih polzkusov, ampak je po svoji vrnitvi iz Prage nanovo potkal v Belgradu. Dalekosežnost orientskega vprašanja je topot našo vlado nagnila, da je privolila v razgovor s Stambolijskim. Morda je nanjo vplivalo tudi dejstvo, da je Stambolijski šel te dni tudi v Bukarešto, kjer sta ga sprejela Bratianu in Duca.

Pri reševanju orientskega vprašanja so zelo interesirane tudi balkanske države in ne samo velesile.

Bodoči odnosi med balkanskimi državami samimi kakor njihovo razmerje do Turčije bodo kolikortoliko narekovani od sklepov v Lausanni. Balkan pa ima svoje skupne interese in zato je čisto naravno, da skušajo zastopniki balkanskih držav doseči soglasnost vsaj v tistih zadevah orientskega problema, ki zadevajo vse skupaj. In tu predstavlja Bolgarija važen faktor. Stambolijski je izbral to priložnost in skuša doseči dvojen namen: Približati se predvsem naši državi in Romuniji in okristiti Bolgarijo na račun Grčije.

Niti romunska in naša vlada še nista edini glede nastopa na lausanski konferenci, temmanj soglasja je z Grčijo, ki se nahaja v defenzivnem položaju, ima pa zato močnega zaščitnika v Angleški. Zato so gospodje diplomatije začeli s posvetovanji. Stambolijski je bil že v Bukarešti in pride v torek v Belgrad, Politis je pa prispel tja včeraj. Stambolijski skuša omajati neprijateljsko stališče, ki sta je zavzela do Bolgarije romunska in naša vlada in predlaga avtonomijo zapadne Tracije, proti kateri sta se izjavila že dr. Ninčič in romunski zunanji minister Duca. Slednji je podal parlamentarni komisiji za zunanje zadeve izjavo, da bo predlagal na orientski konferenci, da se v Traciji ustanovi mednarodni nevtralni pas, ki bi delil Tučijo od Bolgarije. Romunija se torej boji bolgarsko-turške zveze. O tem načrtu bo konferiral tudi z našim zunanjim ministrom dr. Ninčičem.

Stambolijski svojih načrtov ne skriva in jih je v sobranju čisto odkrito in jasno povedal. Naši državni predlagali ne samo zblizanje, ampak celo skupno postopanje na orientski konferenci in to na račun Grčije. Krepko je pri tem podčrtal zahtevo Bolgarije, da dobi izhod na Egejsko morje. »Izjavljamo odkrito«, je dejal, »da bomo vsakogar, ki bi nam hotel zapirati pot na Egejsko morje, smatrali za našega sovražnika.« In tu ima tudi prav. Bolgarija potrebuje izhod na morje. Prepričani smo, da ga bo tudi dobila, prej ali slej, in če naša diplomacija prizna to bolgarsko zahtevo in jo bo podpirala, bodo kmalu odnosi med obema državama boljši in Bolgarija ne bo prisiljena, da išče zaveznikov pri več ali manj prikritih nasprotnikih slovanskih držav. Za ta slučaj ponuja Stambolijski celo vojno konvencijo z našo državo.

Stambolijskijev ekspeze v sobranju kaže močno samozavest in ni dvoma, da se je stališče Bolgarije pri zapadnih velesilah po Stambolijskijevem prizadevanju precej utrdilo. Na uspeh svoje zunanje politike na orientski konferenci pa more računati eventualno le, ako se Bolgarija izmiri s kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev ali bolje povedano z srbskim delom naše države in Romunije.

Mi Stambolijskijev prihod v Belgrad iskreno pozdravljamo, tako s slovanskega stališča kakor s stališča države in smo prepričani, da ne bo brezuspešen, ako zblizanje Bolgarije z našo državo pozdravi tudi srbska javnost, ki tega dosedaj še ni storila.

VLADNA KRIZA NA BAVARSKEM.

Monakovo, 3. nov. (Izv.) Ministrski predsednik grof Lerchenfeld je odstopil.

Mussolini želi razgovor z Ninčičem.

MUSSOLINIJEVE NAPAČNE INFORMACIJE O KONCENTRACIJI NAŠIH ČET. — DEMANTI POSLANIKA ANTONIJEVIČA.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Načelnik zunanjega ministrstva je dobil iz Milana brzojavko, da se Mussolini želi sestati z dr. Ninčičem glede izvršitve rapalske pogodbe. Naš rimski poslanik Antonijević je obvestil vlado, da ga je Mussolini pozval na sestanek.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes dopoldne je sprejel Mussolini našega rimskega poslanika Antonijevića in mu izjavil, da je

za novo italijansko vlado neugodno, ker se jugoslovanske čete zbirajo na italijanski meji in da bi bilo za povoljne odnose med obema državama najbolje, da se neha s koncentracijo čet, posebno okoli Zadra in Ljubljane. Poslanik Antonijević je odgovoril, da te vesti ne odgovarjajo resnici, čeprav so Italijani izzivali. Na ta izzivanja naša vojska ni prav nič reagirala.

Mussolini nastopa proti izgreedom fašistov.

Rim, 3. nov. (Izvirno.) Z ozirom na posamezne osamljene izgrede fašistov proti socialističnim domovom je vrhovno poveljstvo fašistov izdalo oster ukaz zunanjim fašistom, ki se še nahajajo v Rimu, da morajo takoj odpotovati iz Rima. Če se temu ukazu takoj ne pokore, jih bo oblast aretirala in kaznovala. — Mussolini je odredil, da se od fašistov izsiljeni odstopi socialističnih odborov ne smejo priznati, ampak se morajo zopet vpostaviti.

ANGLEŠKI ODGOVOR MUSSOLINIJU.

London, 3. nov. (Izv.) Na pozdravno brzojavko Mussolinijevo sta odgovorila Bonar Law in lord Curzon, da soglasata z željo Mussolinijevo po ohranitvi prijateljskih odnosov med obema državama, ker sta uverjena, da bo mir najbolj zavarovan s prijateljskim sodelovanjem vseh zaveznikov.

GROF SFORZA POMIRJEN.

Rim, 3. nov. (Izv.) Spor med grofom Sforzo in Mussolinijem je poravnal. Grof Sforza je Mussoliniju brzojavil, da vztraja sicer pri svoji ostavki, je pa pripravljen zastopati Italijo na orientski konferenci, če se najdejo smernice, na katere bi mogel pristati.

Prihod Politisa in Stambolijskega.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes je došel sem grški zunanji minister Politis. V torek pride v Belgrad bolgarski ministrski predsednik Stambolijski.

Spor v demokratskem klubu se nadaljuje.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Za jutri je sklicana seja demokratskega parlamentarnega kluba, na kateri bodo razpravljali o političnem položaju, o demisiji sedanje vlade in o sestavi nove vlade. Skupina g. Davidovića trdovratno zahteva, da demokratski ministri odstopijo, skupina g. Pribičevića pa stoji na stališču, da za sedaj ni nobenih razlogov, da bi se sestavila nova vlada. Davidovičeva skupina naglašava, da naš notranji in zunanji položaj zahteva vlado večjega ugleda in moči. Pribičevićeva skupina pa pravi, da se v sedanjih mednarodnih razmerah ne sme ustvarjati kriza.

LOV ZA REPOM.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Če se bo jutri vršila seja demokratskega kluba, bo imel radikalni klub svojo sejo v nedeljo. Če bi pa seja demokratskega kluba vsled premelega števila poslancev ne bila sklepna, bo tudi radikalni klub odgovil sejo za toliko časa, dokler se ne bo vršila seja demokratskega kluba.

Komunike finanč. ministra.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je izdal povodom svoje bivanja v Pragi naslednji komunikacije:

V razgovorih, ki so se vršili v Pragi med finančnima ministroma dr. Rašinom in dr. Kumanudijem ter med obojestranskimi eksperti, ni bilo niti besedice o kakem posojilu, katerega bi Češkoslovaška dala nam. Ti razgovori so se kretali v prvi vrsti okoli skupnega dela med Narodno banko in bančnim uradom finančnega ministrstva Češkoslovaške republike in o regu-

KROTAK MUSSOLINI.

Rim, 3. nov. (Izv.) Mussolini je danes obiskal vse v Rimu bivajoče zastopnike tujih držav. Ostale bo obiskal po njihovem povratku v Rim.

Rim, 3. nov. (Izv.) Vse časopise odobrava namere nove vlade in njen program.

FAŠISTI ZAPUSTILI RIM.

Rim, 3. nov. (Izv.) Fašisti so zapustili Rim. V mestu vlada popoln mir.

TEKMECI FAŠISTOV.

Neapelj, 3. nov. (Izv.) V Neaplju se je pojavila neka nova nacionalistična organizacija, ki se imenuje »Cavalieri del Re«. Člani te organizacije nosijo zelene srajce. Telenosrajčniki so napadli železničarski dom in ga zažgali. Nato so udrli v stolno cerkev in zapretili, da bodo oropali zaklad sv. Januaria. Ljudje so se nasilju uprli in tudi fašisti so pomagali zelenosrajčnike pregnati.

PROSLAVA NEZNANEGA VOJAKA.

Rim, 3. nov. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je odredil, da se imajo vsi zastopniki državnih oblasti oficijelno udeležiti cerkvenih slovesnosti za neznanim vojakom v Rimu.

liranju kurza dinarja in češkoslovaške krole. To bi se naj doseglo na ta način, da bi se pri bančnem uradu finančnega ministrstva Češkoslovaške republike za Češkoslovaške države. Radi olajšanja nakupa prodaja denarja in deviz v dinarjih, a pri Narodni banki v Belgradu nakup in prodaja češkoslovaških kron in deviz v češkoslovaških kronah za našo državo in druge balkanske države. Radi olajšanja nekupa proizvodov češkoslovaške industrije bo bančni urad finančnega ministrstva Češkoslovaške republike kupoval in eskomptiral ročne devize in menice, katere bi naši trgovci-uvorniki dajali češkoslovaškim industrijcem za kupljeno blago.

Poleg tega je češkoslovaška vlada pripravljena pomagati, da stopijo češkoslovaške banke v ožjo zvezo z našimi bankami radi otvarjanja kreditov v češkoslovaških kronah. Končno je bila v načelu sprejeta ustanovitev bančnega konzorcija s kapitalom 200 milijonov češkoslovaških kron, ki bi v naši državi zgradil državna poslopja in uradniška stanovanja. V vseh vprašanjih je bil dosežen popoln sporazum.

Demisija vojnega ministra.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Vojni minister general Vasić je danes pisмено sporočil ministrskemu predsedniku Pašiću, da odstopi. Svojo demisijo utemeljuje s tem, da ministrski svet ni odobril zahtevanih kreditov. Tukajšnji parlamentarni krogi, posebno opozicijska, nameravajo zahtevati enketno komisijo, ki naj bi preiskala delovanje vojnega ministra generala Vasića. Kar se tiče naslednika vojnega ministra, se na prvem mestu imenuje general Zečević.

PASIĆ PRI KRALJU.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes dopoldne je kralj sprejel ministrskega predsednika Pašića, ki mu je sporočil demisijo vojnega ministra. Poročal je tudi o zunanjem in notranjem položaju in o sestanku dvorskega sveta.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes popoldne ob 5. uri se je vršila seja ministrskega sve-

Občni zbor

Jugoslovanske kmetске zveze

se bo vršil v četrtek, dne 9. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in tajništva.
2. Organizacijsko poročilo.
3. Poročilo polit. položaja. Poročal bo dr. Korošec.
4. Volitev načelstva in celotnega odbora.
5. Sprememba pravil.
6. Sklepanje o zavarovalnicah za žvino.
7. Poročilo o stanju našega združništva in o naših gospod. nalogah.
8. Poročilo o davčni in gospodarski politiki vlade in stališče JKZ.
9. Slučajnosti.

Vse Kmetске zveze pozivamo, da takoj določijo svoje zastopnike, ki se bodo občnega zbora udeležili. Eventuelne predloge naj pošljejo vsaj teden dni pred občnim zborom tajništvu JKZ v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Za načelstvo JKZ: Janez Brodar, tč. načelnik.

ta, na kateri so razpravljali o zunanjem političnem položaju. Finančni minister dr. Kumanudi je poročal o pogajanjih v Pragi glede kreditiranja naši državi in svrhu poprave naše valute.

VOJNA ODŠKODNINA.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Danes dopoldne se je v finančnem ministrstvu vršila seja ekonomsko finančnega odbora, na kateri so reševali vprašanje vojne odškodnine.

ZAKON O SODNIKIH IN ODVETNIKIH.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Te dni pride pred zakonodajni odbor zakonski predlog pravosodnega ministra dr. Markovića o sodnikih in odvetnikih. Večina članov odbora je proti temu predlogu, vendar se čuje, da hoče minister dr. Marković iz tega napraviti vprašanje.

URADNISKI ZAKON.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Seja pododbora za uradniško vprašanje se danes ni mogla vršiti, ker ni bila sklepna. Plenum zakonodajnega odbora bo v ponedeljek pričel razpravljati o uradniškem vprašanju ne glede na to, če bo pododbor končal svoje delo ali ne.

Dvorski svet.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Dvorski svet se bo sestel najbrže 7. t. m., da reši vprašanje princa Jurija. Kakor je znano, se princ Jurij ni pokoril odredbam vlade in dvorskega statuta. Za rešitev tega vprašanja obstoje tri možnosti: da se cela stvar zavleče in da se na koncu princ Jurij zadovolji z vsem, ali da se reši popolnoma nepovoljno ali pa, da princa Jurija popolnoma zadovoljijo, vendar v taki obliki, da bo očitno, da je doživel fiasco.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Notranji minister Timotijević je bil danes pri kralju, kateremu je poročal o materijalu, ki je zbran proti princu Juriju.

Preiskava proti kralju Konstantinu.

Atene, 3. nov. (Izv.) Vlada je sklenila, da pozove tudi kralja Konstantina na odgovornost zaradi zadnje vojne nesreče. Zasliševala ga bo posebna komisija. Ako se kralj pozivu komisije na zaslišanje ne bi odzval, ga bodo eventualno obsodili in contumaciam.

Sultanat in kalifat — ločena.

Carigrad, 3. nov. (Izv.) Narodna skupščina v Angori je 1. novembra soglasno sprejela naslednji zakonski načrt kot zakon: Od dne 1. marca leta 1920 za vse čase je vlada v rokah naroda. Kot državna vlada se ne priznava nobena druga vlada, kakor tista, ki jo je postavila narodna

skupščina. Kalifat ostane še dalje v rokah osmanske dinastije. Toda skupščina bo sama določila princa te hiše, čegar značaj in moralna odličnost ga delata vrednega za tako mesto.

PORAZ DELAVSKE STRANKE NA ANGLEŠKEM.

London, 3. nov. (Izv.) Pri občinskih volitvah v Londonu je delavska stranka izgubila 220 sedežev. Pri volitvah v provinci je izgubila delavska stranka od 554 sedežev 350.

REVOLUCIJA V ALBANIJI?

Atene, 3. nov. (Izv.) V Albaniji je izbruhnila revolucija. Vlada je pobegnila v Valono.

PRED STAVKO POLJSKIH PREMAGARJEV.

Varšava, 3. nov. (Izv.) Kakor poročajo listi iz Dombrove, so se zastopniki rudarjev iz dombrovskih in krakovskih premogovnih revirjev posvetovali o položaju ter sklenili resolucijo, v kateri izjavljajo: Postopanje premogovnih gospodarjev, ki dosledno odklanjajo zahteve rudarjev, zelo otežkuje položaj. O vprašanju stavke bodo odločili rudarji sami na tajnem glasovanju.

Fašistovska vlada in naše ljudstvo.

Gorica, 30. okt.

Vsa naša prerokovanja, da bo v Italiji — v državi, v kateri je zadnje čase gospodarilo dejansko dvovladje — v najbližjem času zavladala ena sama vlada — to je fašistovska, niso bila brez podlage. Kar smo mislili, da se bo zgodilo počasi, šele čez par mesecev, po novih volitvah morda, se je izvršilo čez noč. Fašisti so šli tako daleč, da ni bilo več poti ne nazaj, niti na desno niti na levo, iti so morali tisto pot, ki jim jo je narekovala vsa njih prejšnja politika, izvršiti so morali fašistovsko revolucijo, ki se je končala na ta način, da so »beli« revolucionarji stopili v vlado in je tako gibanje izgubilo na mah značaj revolucije.

Dan prevrata je bil že zdavnej napovedan in je po nekem slučaju prišel celo napol v javnost. Fašisti so ga odločno tajili, a zdaj se je izkazalo, da je fašistovsko vodstvo delalo po načrtu, dasi so za ta načrt vedeli samo njih vodje, ki so množili svoje čete in študirali položaj.

Ko so bili fašisti alarmirani ono znano noč, sami niso vedeli, zakaj gre. Izvršili so samo ukaze. Ne da bi se bilo zgodilo kaj posebnega, so zasedli vsa javna prostore, kjer je v zgodnjih jutranjih urah, poprej kot so se meščani zavedli tega. Da je bilo veliko poze in harlekinstva vmes, tega ni treba omenjati. Meščani so vse skupaj zrlili z veliko skepsis in jih je le radovednost gnala na ulice, zastave pa so izobesili iz strahu in ne iz veselja, kot dela vsak pravi in lojalni državljani.

Toda pustimo to. Povrnimo se k našemu ljudstvu. Kaj pa ono? Po pravici rečeno, smo se napovedane fašistovske revolucije hudo bali in to po pravici, če pomislimo, kako so fašisti postopali, ko še niso imeli take moči v rokah. Bili smo se, da pade ves njih srd vničevanja na nas. Vendar so spremenili taktiko. V splošnem se Slovincem ni skrivil niti las. Cenzurirali so tudi druge liste, ne samo naših. V gorških šolah se ni nič spremenilo. Tudi občinske zastope so pustili pri miru; onega v Postojni so razpustili, a so ga zopet vzpostavili.

Pri inženirju Hellandu je bilo zastopstvo Slovencev, poslanec Šček in nadučitelj Križman, ki sta izjavila, da Slo-

venci lojalno spoštujejo vsako postavno vlado in da pričakujejo od fašistov, da bodo do Slovencev bolj pravični, kot je bila prejšnja vlada. Heiland je vzel to na znanje in je obljubil popolno zaščito Slovencev v njih pravicah. Naj še omenimo, da je Heiland konzul fašistovske gorške cone — fašisti so namreč razdelili Italijo v 40 con — in ima polno oblast nad deželo.

Iz vsega tega bi lahko sklepali, da so fašisti postali mirna stranka, ki hoče v svojem interesu zadovoljiti tudi Slovence. Ta stvar pa ni taka. Danes so fašisti na vladi in ni treba, da terorizirajo Slovence s poži in drugimi nasilji, napravili bodo svoje delo mirno, brez šuma. Fašisti morajo imeti kruh, so dejali. Danes pa že čujemo, da nameravajo odstaviti slovenske državne uradnike in jih penzionirati, če niso definitivni. Občinski tajniki bodo morali dopisovati laško, sicer bodo odstavljani in nastavljeni laški etc. To so prva predbožična darila fašistovskega gospodstva. Zdi se, da naše ljudstvo, ki se sicer mirno zadržuje, ne more pričakovati kaj dobrega od njih. Bomo videli.

Viljem II. in vatikanska mirovna politika.

Poznejši zgodovinarji, ki bodo raziskovali svetovno vojno 1914—1918 in do bo pred njo, bodo imeli kje zajemati. Saj vse količkej pomembne osebnosti, ki so v tem času igrale kako vlogo, pišejo ali so že napisale svoje spomine. Seveda pa bodo morali biti zgodovinarji pri črpanju iz teh spominov zelo previdni, saj so vsi pisani več ali manj pro domo, skrajno subjektivno, nekateri se naravnost kregajo z resnico. Med poslednje spadajo zlasti spomini Viljema II., ki jih je izdal pod naslovom »Ereignisse und Gestalten aus den Jahren 1878—1918.«

Tu se Viljem II. med drugim spominja obiska apostolskega nuncija msgr. Pacellija v velikem glavnem stanu v Kreuznachu dne 29. junija 1917. Viljem opisuje ta sestanek tako, kakor bi se bil moral s papeževim odposlancem naravnost boriti za to, da pridobi Benedikta XV. za — mirovno delo! Viljem II. Benedikta XV. Vlogo protimirovnega zlega duha na tem sestanku pripisuje Viljem »kaplanu«, ki je spremljal nuncija. Kako se je stvar vršila v resnici, izvemo iz popravka, ki ga je v berlinski »Germaniji« dne 17. oktobra t. l. priobčila papeška nunciatura v Monakovu. Iz članka, ki nosi naslov »Dichtung und Wahrheit«, posnemamo:

Pred svojim odhodom k cesarju je imel msgr. Pacelli pogovor z Bethmann-Hollwegom v Berlinu. (O tem pogovoru je podal Bethmann-Hollweg točno poročilo v svojih spominih »Betrachtungen zum Weltkrieg«.)

»Z Berlina se je peljal nuncij v Kreuznach; na tem potu ga ni spremljal »kaplan«, ampak uditore papeške nunciature msgr. Schioppa. Dne 29. junija ob 12.45 uri ga je sprejel cesar v uradni avdienci. Pri tej avdienci, v kateri je msgr. Pacelli izvršil svojo misijo, ki mu jo je bila poverila sv. stolica, ni bil navzoč ne uditore ne katerikoli druga oseba. Nuncij je izročil Viljemu II. pismo sv. očeta Benedikta XV., v katerem le-ta izraža svojo skrb zaradi podaljšanja vojne in iz tega izviračega neizmernega materialnega in npravnega gorja. Temu je nuncij — ne da bi se spuščal v podrobnosti — v imenu Njegovе Svetosti ustmeno dodal tople opomine cesarju, naj vendar stori vse, kar je v

njegovih močeh, da se vojnim strahotam napravi konec, najsi bi tudi bilo treba, da se Nemčija odreče temu ali onemu svojih vojnih ciljev. Viljem II., ki so se mu v pogledu, kretnjah in glasu poznali učinki treh strahupolnih vojnih let, je odgovoril, da Nemčija vojne ni povzročila, marveč je bila prisiljena, da se brani proti nakanam Anglije, ki stremi za njenim uničenjem. Spomnil je na mirovno ponudbo Nemčije v prejšnjem decembru in obžaloval, da papež takrat ni izpregovoril, kakor je to storil Wilson. Nato je Viljem govoril o nevarnostih, ki se po njegovem mnenju skrivajo v delu internacionalne socialne demokracije v prid miru ter končno izrazil misel, naj bi sv. oče izdal slovesno poslanico ne vladam, ampak duhovščini in vernikom celega sveta, v kateri bi predpisal molitev in neprestano delo za mir. Nuncij, ki glede takega predloga ni imel nobenih instrukcij, ni proti njemu niti ugovarjal niti ga ni sprejel. Nikakor tudi ni napravil opazke, da bi bilo za sv. očeta spričo njegovega stališča nasproti italijanski vladi težavno, delati v zmislu gornjega predloga. Še manj je rekel nuncij, da bi tak papežev opomin »pri različnih episkopatih« ne našel ugodnega sprejema. Nuncij se je marveč omejil na to, da je cesarju zagotovil, da bo o tem (kakor je bila njegova dolžnost in kakor je potem tudi storil) poročal sv. stolici.

Nato je msgr. Pacelli Viljema II. v imenu sv. očeta iskreno prosil, naj odredi, da se napravi konec deportacijam belgijskih delavcev ter je cesarja spomnil na obljube, ki jih je v tem pogledu že dal sv. stolici. Naglašal je, kako vznemirja te deportacije po celem svetu najslabši vtis in bi bilo le v korist Nemčiji, ako bi se nehale. Cesar je skušal deportacije s pravne stališča opravičiti, na pritiskanje msgr. Pacellija pa je obljubil, da se bo z vprašanjem pečal.

Vse to ima v svojih gori omenjenih »Premišljevanjih« tudi Bethmann-Hollweg, ki je bil tisti dan tudi v Kreuznachu. Po avdienci je cesar msgr. Pacellija povabil na kosilo, kjer je bila zbrana večja družba Cesar se je po obedu pogovarjal z navzočimi na neprisljen, famillaren in živahni način, potem se pa umaknil v svoje prostore. O kakem dramatičnem nastopu ne prej ne slej ni bilo nobene sledi.

Temu dodaja »Germania«, da imamo tu nov dokaz, kako previdno je treba presojati zapiske Viljema II. v njegovih »Dokumentih in osebah«.

Mimogrede naj omenimo sodbu, ki jo izreka o Viljemu II. generalni maršal grof Alfred v. Waldersee v svojih pravkar izšlih memoarjih »Denkwürdigkeiten des...« Waldersee je bil načelnik nemške generalnega štaba. Na cesarskih manevrih l. 1890 je Viljem s svojo VI. armado doživel poraz — po svoji lastni nespošobnosti, kar je Waldersee v svoji kritiki tudi — dasi obzirno — naglasil. Namesto pa da bi svoje pogrške priznal, je Viljem krivdo valil na Walderseeja in ga iz maščevanja skušal na lep način spraviti iz generalnega štaba. Waldersee je bil sploh eden izmed redkih mož, ki si je upal cesarju vredno povedati resnico. Waldersee pravi o Viljemu, da je bil zelo ničemer, domišljav, oblasten in vihrav. Dajal je naspričujoče si ukaze, svetovalcev ni poslušal. Hotel je biti vedno zmagovalec. Ako se mu stvar ni posrečila, je krivdo valil na druge in jih preganjal. Dasi nerad, pravi Waldersee, sem se moral prepričati, da Viljem II. ni pravi mož, ki bi mogel državo izvesti iz mnogostremskih nevarnosti. Odločno je prezgodaj prišel na prestol.

Ide, ke sa se zdej skp spraul, de b nam kaša pihal pr vultivah. Tu je pa druga numara; tu je pa za nas ena hedu navarna banda že zatu, ke sa te lde tku naumen, de mislja, de člouk brez dela na more žiut in de sam tist žihr druge kumandera, kdur dela. No, ževi se že, ževi tud od dela, tu je res, ampak kuku; tu je upražajne. Jest pu seb vem, zatu lohka rečem: če se dondons na unterfuzlajne na zastopeš, s se zgblen in se use soje žive dni še du nezabelenga močnka na uš prkopu. Tu jest lohka trdem, ke sm že use tu puskusu in vi druh tud; zatu sma se naveličal prazna slama mlatet n sma se kaj pomujal, de sma dubl in roka kumanda. Ud tega časa se nam na gudi glih preslah; prvošma s lohka prata in še kej bulšga in zraven sma lohka še tku usmičen, de dama tistem, ke se iz delam ubijaja, talarje pulizat. In prou dobr ja rinema naprej in b ja še rinl, če b klerikaln lintvern na pugledu iz sojga brloga in zbrau use tiste ldi ukul sebe, ke iz lizajnem talarju nisa kurent, in začeu nam štrana mešat in nas nazaj pustaulat. Jest praum, de je tu ena lumparija! Če se mi na utikama u nln del in jm lizajna talarju nisma fouš, nej nas te lde pestjea prgmah. Tu more ja usak pušten člouk sprevidet in vedet, de je foušija ena hedu nagraužna reč. Zatu, prijatli, jest na um več dost guvoru, sam tu vam še rečem, de merkitte, de ute u ta prava škrinca tista gumalastika vrgi. Zdravo!

Protikatoliška gonja se nadaljuje.

Subotica, 3. nov. Nenadoma in brez navedbe razlogov je minister Pribičević odpustil katol. veroučitelja na tukajšnji gimnaziji Ante Skendrovića. Katoliški učenci so ostali brez veroučitelja. Slučaj je vzbudil veliko vznemirjenja, ker dokazuje, da vlada nadaljuje svojo borbo proti katoliškim Bunjevcem.

Izjava g. Davidovića.

Belgrad, 3. nov. (Izv.) Predsednik demokratskega kluba Davidović je do pisniku zagrebske »Slob. Tribune« izjavil, da je mnenja, da je položaj vlade tak, da bo morala podati ostavko, ne pa da se o nje ostane na krmilu. Na vprašanje, kakšno stališče bo zavzel demokratski klub nasproti nameram, da vlada ne poda demisijske, je g. Davidović odgovoril, da o tem ne more ničesar izjaviti, dokler se ne izjavijo demokratski ministri, zakaj so spremeni svoje mnenje in se ne drže sklepov, ki so bili storjeni ob priliki volitve predsednika narodne skupščine, da mora vlada takoj po kumandirskih slavnostih odstopiti. Davidović je očitalo mnenja, da je notranji in zunanji položaj tak, da je treba ugledne in močne vlade, ki bi bila postavljena na širšo podlago.

Politične novice.

+ »Preporoč« o politiki Hrvatske pučke stranke. V glavnem glasilu Pribičevićem piše znani polkovnik Nikola Premović o »klerikalni« politiki med drugim sledeče: »S stališča državnega edinstva se nad oficielo politiko naše klerikalne stranke ne moremo pritoževati. Dve poti sta stali odprti naši klerikalni stranki za varovanje interesov katoliške cerkve v naši državi: Ali ne priznati državnega edinstva po vzgledu hrvatskega bloka in rušiti državno skupnost, ali pa ga priznati in se z legalnimi sredstvi boriti za svoje ideje. Priznati se mora, da so klerikalci modro izbrali drugo pot, priznali vidov dansko ustavo magari kot »ružno zlo«, in s tem so postali državotvorna stranka. Ne bi bilo pravično obtoževati jih separatizma, že zato ne, ker se tudi kot opozicijonci trudijo, da si zagotovijo mesta v državni upravi... Klerikalci so avtonomisti. Ti avtonomizem je izražen v njihovem ustavnem načrtu. V tem načrtu pa se zrcali misel katoliške cerkve. Oni bi Dalmacijo in je združili z Bosno kakor s Hrvatsko, ke bi taka »oblast« imela relativno katoliško večino. — Kaj bodo rekli ljubljanski »Jutrovi« na to? Srečen g. Premović, da je že upokojen!

+ »Samouprava« o novi italijanski vladi. Glavno glasilo radikalne stranke »Samouprava« je objavilo 2. t. m. uvodni članek o kabinetu g. Mussolinija, kjer pravi med drugim: »V kabinetu g. Mussolinija gledamo ljudi, ki so odgovorni za usodo Italije in italijanskega naroda. S temi ljudmi bo delala naša država ravno tako kako z njihovimi predniki v težnji, da se vsa vprašanja rešijo s prijateljskim sporazumom.«

+ Puč na Bavarskem? »Münchener Post« javlja, da se vrše velike priprave za izvedbo puča na Bavarskem. Na čelu re akcionarnega gibanja stopita baje general Ludendorff in bivši bavarski ministrski predsednik Kahr. Z vojaško silo nameravajo udariti na sever.

+ Angleži proti Venizelosu. Anglesko časopisje je začelo v zadnjem času ostrpisati proti Venizelosu. »Daily News« pravi, da je on kriv maloazijske nesreče in zahteva, naj se odstrani iz Londona. Ena ko neprijazno pišejo o Venizelosu »Daily Express«, »Sunday Express«, »Chronica« i. dr., ki svetujejo Grkom, naj se brez pogojno otresejo Venizelosa.

Na naslov višjega šolskega sveta.

Dne 26. t. m. je g. kanonik Nadrah iz terpeliral predsednika višjega šolskega sveta dr. Beuka zaradi nekaterih premišljenj stalno nameščenih učiteljskih oseb na Spodnjem Štajerskem. K odgovoru predsednika višjega šolskega sveta na to interpelacijo, ki jo je v tisti seji že g. terpelant, kanonik Nadrah, primerno označil, si dovoljujemo pristaviti sledeče: Trditelj predsednika višjega šolskega sveta, da se je vršila glede teh učiteljskih oseb preiskava, je prosta neresnica, ker preiskave stalno nameščenega učiteljskega imajo čisto določeno zakonito formo. V tem slučaju pa se je na golo ovdobnekega demokratskega »državotvornega« kričarskega učitelja in intimusa poslan Mermolje, ne da bi se ta ovdoba količk pretresala, izvršila telefonska premestitev Zapisnik o »preiskavi«, o kateri prazadeti osebi nista absolutno nič vedeli, pa se je sestavil san »pro forma« z zaslišanjem »priče«, ki so tem slučaju nastopile tako kakor judi procesu zoper sv. Štefana. Glavna priča

»Te šmentan klerikalci, de b jih kokla brenla. Spet sa nam usa postla razkupal. Tku sma s lepu rahl pustil za ubčinske vultive, de b čist sladku zaspal, če prov mama vest bl kumata ket rususke kože. Pa t prideja klerikalci, pa nam teb nč men nč use narobe ubrneja.«

Tku je jamru in zdehvou gespud Dofle Ribnkar preke sojem prijatlam.

»Zadne čase sma se že tku lepu na use plati uglihal in zažihral, de uma klerikalnmu lintverne na pauc stupil (lintverni nimaja paucu ampak kremples, op. uredn.). Tist unterfuzlajne iz bankam, svincam in drugem takem rčmi, ke lep dubiček vržeja, sma že tku lepu use skp putlač, s ruke umil od tiste packarije, ke

obenem bila ovaduh, ostale pa so tudi že vnaprej vedele, da je krivdorek davnej sklenjen in je vse pričevanje bilo sploh le gola naročena komedija. Za glavno »pregreho« se je navedlo, da govorita dotični učitelji med seboj nemško. — Med seboj lahko dve sestri govorita kitajsko, če hočeta, sicer pa mi ne vemo, kako sta medseboj govorili, ker nismo nikoli prisluškovali pri ključavnicah njunega stanovanja, kakšnega jezika se poslužujeta, pač pa lahko vsakdo priča, kdor jih je kdaj slišal govoriti v družbi, da sta dosledno govorili slovensko in sicer tako lepo in pravilno, kakršne izvestni državotvorni učitelji na Spodnjem Štajerskem nikoli niso bili zmožni in še danes niso. One nista v svoj slovenski pogovor n. pr. nikoli vpletali nemških ali pa laških cvetk, kar dokazuje resnično ljubezen do slovenskega jezika. Kar se tiče mišljenja, sta to dve globoko verni in iz odkritosrčnega moralnega prepričanja, ne pa zaradi nagrade, narodno misleči učiteljici s to edino napako, da tega svojega mišljenja nista kazali pri vinu in v pijanih govorancijah. Druga obdolžitev, da se nista udeleževali »narodnih« prireditve, je istotako zlagana, ker sta hodili na vsako, če je bilo to količkaj združljivo z njuno vestjo; sicer pa izvestni elementi, ki so nanju dosledno pazili, že vsako pijano rogoviljenje označujejo kot »narodno« in »državno«. Samo na sokolski veselici nista bili in to je bil tisti neodpustljivi greh nad narodom in državo! Da sta pa to dve osebi, ki sta v šoli v narodno nesolidnem kraju bili prvovrstni vzgojiteljici k resničnemu narodnemu in državnemu čutenju in vedenju, kakršnih je malo, se seveda v tej »preiskavi« ni vpoštevalo. Pač pa nekaj drugega, česar gg. dr. Beuk in nadzornik Gabršček nista pri sebi povedala: da je kot ena glavnih točk obdolžitev fungirala ovadba, da preveč molite, vsled česar da trpi ostalo delovanje! Mi ne vemo, ali je to prišlo v zapisnik dotične »preiskave«, kjer so ovaduh, priče in sodniki faktično bili eno, toda smo natančno in nad vsak dvom vzvišeno poučeni o tem, da je to dejansko bil »primus movens« cele te zadeve, česar po vsej priliki niso djali v zapisnik, toda bilo je »de facto« predmet ovadbe in razprave, v kolikor se pri tej gnusni zadevi o kaki razpravi sploh govoriti more. — Če o tej zadevi toliko govorimo, je vzrok ta, da je tipična za sedaj vladajoči sistem v našem šolstvu, da do dna odkriva korupcijo, v katero je zašlo vodstvo našega šolstva pod Pribičevićem in da jasno kaže, da smo katoličani pod tem sistemom res postali popolnoma brezpravni subjekti. Dobro pomnite, g. urednik; kar se je včeraj zgodilo tema dvema učiteljicama, se bo jutri drugim! Recept je enostaven in ga vam tukaj izdam: 1. Naročite ovaduh, ki naj ima zveze s kakšnim državotvornim poslancem, kateri naj pri najvišjem centralnem mestu izposluje izvestno inštrukcijo višjemu šolskemu svetu v Ljubljani. 2. Zoper dotično osebo upripori potem »preiskavo« in sicer popolnoma tajno; ovaduh, ki naj glavno priča, eventualno druge priče predhodno natančno inštruiraj, vse se mora lepo ujemati, tako kakor da bi bil ves protokol že vnaprej spisan in bi bilo treba pričam samo podpisati; 3. pravih vzrokov ne navedi, ampak najdi na vsak način kakšen »narodni« vzrok, n. pr., da učitelj X. Y. ni vstal od mize, ko je njegov kolega pri tretjem štetju začel peti državno himno; 4. skrbno pazi, da o vsem tem ne bo izvedel — »Slovenec«.

Dnevne novice.

— Dobrodelnostni shod. Sedanji vse prevladujoči sebičnosti, kapitalizmu, namizizmu nasprotni moramo postaviti in uveljaviti, pospeševati in gojiti plemenito nesebičnost, požrtvovalnost, dobrodelnost. Da se zanimanje in smisel za dobrodelnost bolj poživijo, v to svrhu bo v nedeljo 19. novembra, na god sv. Elizabete, velik dobrodelni shod v dvorani Unibona. Shod je namenjen kakor Ljubljani tako celi deželi. Povsod naj bi oživele dobrodelne organizacije; vsa dežela naj bi bila prepletena z njimi. Ko bodo pa zastopniki in zastopnice z dežele v Ljubljani, se bo govorilo obenem tudi o treznosti, za katero je ob letošnji vsesplošni žgajekuhi in žganjpitju treba zopet glas povzdigniti. Kakor dobrodelna tako in še bolj je potrebna treznostna organizacija v vsakem kraju. Natančen razpored shoda v »Unionu« prinese »Slovenec« pravočasno.

— Eldorado razpopov. Da ima sedanja vlada posebno ljubezen do katoliških razpopov, da jih podpira in jim daje službe, za katere nimajo najmanjše usposobljenosti, a da pa na drugi strani katoliški cerkvi zveste ostale duhovnike pusti gladovati, je znana stvar. Da se v tem oziru odlikuje minister Pribičević, kdo bi mogel o tem dvomiti. Posebno pozornost pa je naklonil Pribičević katoliškemu mestu Subotici. Tam je nastavljal na srednjih šolah kot profesorje za posvetne predmete kar 8 razpopov, ki so se morali seveda udinjati de-

mokratski stranki, ker svoji materi katoliški cerkvi niso hoteli več služiti. V Subotici do tekočega šolskega leta uslužbeni razpopi so: Anton Gančević, Ivan Čurič, Ivo Matić, Franjo Slavič (letos v Djakovu), Josip Glavina (letos v Novem Sadu), Kazimir Supićić (letos v Jajci), Ivan Dragičević (letos v Jagodici). Tudi dr. Žerjav ima svojega razpopa v Subotici, I. Majstrovica pri drž. dečji oblasti. V ministruveru ver je razpop Vinodolac, v zunanjem ministruveru razpop Anič iz dubrovnške biskupije. Državna oblast torej odkrito podpira buntovnike v katoliški cerkvi, a od cerkve zahteva, da naj uči vernike spoštovanja do državne oblasti.

— Obletnico osvobodjenja je praznovala Km. Zveza v Dolenji vasi 29. okt. Ob obli udeležbi je njen načelnik g. Škulj v daljšem govoru podrobno opisal dogodke od 1. 1918 do danes. Ves razvoj dogodkov je šel za tem, da bi lahko ustvaril Slovincem naravnost zaviden položaj, a žal moramo priznati, da se po 4 letih po zaslugi slovenskih centralističnih strank čutimo razočarane v Jugoslaviji mi Slovenci, ki osebno kot katoliki moramo nemudoma zagrabiti za samopomoč. Politična konstelacija SHS je sedaj taka, da gre za uničenje predvsem katolicizma. Ob razvijanju dela Jug. kluba v Jug. parlamentu je zbor soglasno izrazil zaupnico Jugoslov. klubu in sklenil resolucijo, ki zahteva takojšnje volitve!

— Voja odškodnina. Društvo »Soc.« naznanja svojim članom, da je ministruver za soc. politiko na društveno prošnjo podaljšalo rok za vlaganje prijav za vojno odškodnino do 30. novembra t. l. Kdor še ni poslal prijave, naj to stori do gor. označenega roka.

— Plače državnih uslužbencev v zlati valuti. »Jutro« je pred kratkim poročalo, da bodo plače in stanarine v novi službeni pragmatiki določene v zlatih dinarjih. Seveda to ni res, ker ne vsebuje IV. poglavje službene pragmatike nobene tozadevne določbe. To potrjuje tudi od zakonodajnega pododborja na novo postavljeni čl. 46. služ. prag., ki določa draginske doklade. Če bi bile plače sistemizirane v zlatih dinarjih, bi ne samo ne potrebovali nobenih draginskih doklad, marveč bi bili drž. uslužbenci naravnost bogataši. Čemu prinaša torej »Jutro« raco o plačah v zlati valuti? Zato ker je hotelo motivirati, zakaj je zakonodajni pododbor znižal od ministrskega sveta v načrtu služ. prag. sistemizirane plače. V bivši Avstriji je bil samo ministrski svet, odnosno finančni minister zapreka vsakemu poizkusu narodnih poslancev po izboljšanju gmočnega položaja državnih nameščencev, pri nas je pa ravnotako vladna večina parlamenta, ki je samo poslušan organ vlade. To naj si zapomnijo posebno državni uslužbenci — demokratiji — ob prihodnjih volitvah. Kajne g. narodni poslanec Reiser?

— Premoženje kralja Petra. »Politika« poroča, da znaša zapuščina po pokojnem kralju Petru približno 7 milijonov dinarjev. To svoto bodo razdelili na enake dele med kralja, princa Jurija in princezo Jeleno. Najmanj bo dobil princ Jurij. En milijon dinarjev je namreč že obljubil invalidom, z ostanom pa bo plačal svoje stare dolgove. — So pa ljudje, ki trdijo, da je ranjki kralj zapustil nekaj več.

— Umrla je v Prekmurju gospa učiteljica Antonija Gasperinova. Bila je prvovrstna učna moč; z njo je izgubilo šolstvo v Prekmurju eno najinteligentnejših tovarišic. Blag ji spomin!

— Liberalni tehnik za Prekmurje. Žerjavov pristaš notar Koder v M. Soboti je začel tehnik v spakedranem prekmurškem narečju in mažarskem pravopisu pod imenom »Morska krajina«. Kot slamnati urednik figurira liberalni krčmar Kühar iz Markiševca.

— K listku: »Pozabljenim!« Prejeli smo: Ko sem bral v »Slovenec« z dne 1. novembra zelo umešno spraševanje vesti, kako se premalo spominjamo naših mučnikov, ki so trpeli za nas in mesto nas v svetovni vojni, onih, katerim so res bili naloženi naši grehi in ki so bili za nas vse, ki živimo in se veselimo dneva, položeni na oltar, sem se spomnil ene vasi, ki dela tu izjemo: Podkorena na Gorenjskem. Osupnil sem, ko sem, potujoč mimo podružniške cerkve, zagledal v cerkvenem zidu vzdano črno mramornato ploščo, pod katero je bilo vse polno svežega cvetja. Na plošči je bil napis: »V spomin v svetovni vojni padlim in pogrešanim vojakom vasi Podkorena. Janez Mertel št. 72 * 5. novembra 1882, pogr. 24. oktobra 1914« itd. Sledilo je še devet imen. Pod imeni so pa stali tile verzice:

V grobovih tujih, daljnih mi trohimo,
a v srcih vaših večno zdaj živimo;
prellili kri smo — pa je žal nam ni,
samo da prost si, dom naš zlati ti!

Podobno spominsko ploščo sem videl kmalu nato v Ratečah. Pravijo, da se meri kultura kaknega naroda po njegovih pokopališčih. Moram reči, da sta mi ta dva spomenika omilila preveliko lepega kota na avstrijski in laški meji takoj ob prihodu v vas. Kultura se ne meri samo po pismenosti, ampak še bolj po rečni kulturi. In

to srčno kulturo Ratečanov in njihovih sedov konstatira celo Badiurov Vodič, ki pravi o njih na str. 250: »Vrlo ujudan narod.« Gotovo so take spominske plošče še tudi drugod, a — redke so. In če ne spoštujemo nečloveškega trpljenja naših lastnih sovaščanov, kako nam bo svet kraj, kjer je našel svoj grob ruski ujetnik pri trdem delu in ob neprestani lakoti, ali kraj, kamor so vozili iz naših bolnic Čehe, Nemce in Mažare, ki jih je zanesla usoda v naše kraje, da jim niti v domači zemlji ne leži truplo? Da ne častimo spomina umrlih vojakov — svojih in tujih — temu ni vzrok revščina — razen, če so Podkorenci s svojimi kamenitimi njivami in travniki 800 m visoko v slovenski Sibiriji najbogatejši kraj v Sloveniji. Učimo se od njih srčne kulture, in za nas vse bo bolje, če postanemo vsi »vrlo ujudan narod«.

— Jedan, koji zna. V Belgradu se mudi že več dni posebno odposlanstvo Društva narodov pod vodstvom g. Erika Drumonda v neki posebni misiji. Kaj pravzaprav hočejo gospodje vedeti, nam ni znano. Mi vemo le, da se naša vlada silno prizadeva, da napravi sprejem visokih gostov in pa njihovo bivanje v Belgradu najne najboljše vti. Zato prireja njim na čast razne bankete, čaje, večerje, sprejeme itd. Take lepe reči spravijo človeka navadno v dobro voljo, da včasih ne vidi resnice. Na g. Drumonda pa te stvari očividno niso tako vplivale, kakor bi bila rada videla naša vlada. Na nekem sprejemu je namreč rekel g. Drumond med drugim: »Pri tej priliki naj mi bo dovoljen izreči Vam svojo najiskrenejšo zahvalo za podporo in za gostoljubnost, ki ste jo izkazali ruskim beguncem in Rusiji.« Ali je mislil g. Drumond pri teh besedah na znano izjavo g. Spaljkovića glede gladujočih v Rusiji?

— Prine Jurij je dne 1. novembra na javni dražbi prodal svoje konje. Dražbe se je udeležilo mnogo ljudi. Konji so bili prodani za okoli 16.000 Dinarjev.

— Beseda o Kristanin. V ameriškem »Glasu Naroda« čitamo: »S Kristaninom je res čudna stvar. In tudi s socialistično stranko v Sloveniji je čudna. Svoj čas sta igrala v nji veliko ulogo sodruga Prepeluh in Golouh. Za očitke stranke sta bila slabouha, kot sta slabouha tudi Tone in Etbin Kristan. Sedaj nastane vprašanje: kdo je Dolgouh? Ali tisti, ki je iz stranke izstopil, ali tisti, ki je v nji ostal. Po mojem mnenju Kristana nista. Ona dva sta izborna Tankouha, posebno za »pink«.

— Izpremembe v voznem redu južne železnice. Obratno ravnanje južne železnice naznanja: Od 5. novembra t. l. dalje izostane na progi Ljubljana, glavni kolodvor—Maribor, glavni kolodvor dosedanj potniški vlak št. 42, ki je odhajal iz Ljubljane ob 5.40. Namesto tega vozi na isti progi potniški vlak št. 42 a, ki odhaja iz Ljubljane že ob 5.24; odhod iz Zidanega mosta ob 7.4, odhod iz Celja ob 7.48; prihod v Maribor ob 9.33. Nadalje se spremeni vozni red z istim dnevom na lokalni progi Ljubljana—Vrhnik v toliko, da odhaja jutranji mešani vlak št. 1432 z Vrhnik 27 minut pozneje. — Na progi Slov. Bistrice—mesto izostaneta z istim dnevom mešana vlaka št. 1133 z odhodom iz Slov. Bistrice ob 9.10, št. 1135 z odhodom iz Slov. Bistrice ob 12 h in v obratni smeri vlaka št. 1134 z odhodom iz Slov. Bistrice—mesto ob 8.30 in št. 1138 z odhodom iz Slov. Bistrice—mesto ob 14.20. Namesto teh vlakov vozita mešana vlaka št. 1133 a z odhodom iz Slov. Bistrice ob 9. h in št. 1135 a z odhodom iz Slov. Bistrice ob 11.45; v obratni smeri pa mešana vlaka št. 1134 a z odhodom iz Slov. Bistrice—mesto ob 8. uri 25 min. in št. 1138 b z odhodom iz Slov. Bistrice—mesto ob 14.50.

— Mekinje. Izobraževalno društvo je priredilo dne 29. okt. igro: »Brez domovine«, katero bo 12. novembra ob pol 4. popoldne ponovilo v prid »Gospodstva zvonca«. Prijatelje naših Korošcev in Mekincev vabi odbor.

— Pesnik višji poštni ravnatelj. Sloveči češki pesnik Peter Bezruč je bil te dni povišan za višjega poštnega ravnatelja v VI. plačilnem razredu.

— Pomnik Ljenu. Ob priliki poslovelitne obletnice boljšejeje prevrta se ima položiti na mestu, kjer je bil Lenin l. 1918. ranjen, temeljni kamen Leninovemu pomniku. Prva dela so že dokončana.

— Predzna tatvina. Posestniku Jožetu Lupše v Prelnu pri Vračah so neznan zločinci odnesli čevlarsko mizo, v kateri je imel Lupše približno 20.000 kron denarja. Lupše je bil oškodovan za 27.458 kron.

— Roparski napad. Dne 10. t. m. je bila na šeperski cesti pri Ložu napadena Ana Štrifot od dveh neznanih moških, ki sta zahtevala od nje denarja. Zena jima pa korajžno odvrne: »Jaz nimam denarja, da bi ga Vama dala, ampak vidva ga dajta meni.« Nato sta roparja žensko preiskala, ker pa nista pri njej nič našla, sta odšla naprej, ne da bi ji storila kaj zalega. Štrifotova je imela pri sebi 400 K skrite pod obleko na hrbtu, česar napadalca seveda nista opazila.

Gospodarstvo.

— UVEDBA OBČINSKE DAVŠČINE OD PRIRASTKA NA VREDNOSTI NEPREMIČNIN V LJUBLJANI.

V Uradnem listu je izšla naredba pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 21. oktobra 1922, s katero se uvrja občinska davščina od prirastka na vrednosti nepremičnin v okoliših mestne občine ljubljanske. Naredba velja od dneva raz-

glasitve, torej od 31. oktobra 1922 dalje. Prenosi nepremičnin izza tega dne so zavezani tej občinski davščini in se morajo prijavljati mestnemu magistratu v Ljubljani. Kakor v drugih večjih mestih, tako se je valed naglega naraščanja števila prebivalstva na eni in pomanjkanja stanovanj na drugi strani razpela tudi v Ljubljani spekulacija z zemljišči in posebno s hišami. Cene hišam in stavbnim parcelam se dvigajo prekomerno, mnogo bolj nego odgovarja padanju denarne vrednosti. Da se ta nezdrava spekulacija omeji in da pride tudi ljubljanska občina zopet do dohodkov, ki so ji izostali valed ukinitve zakona z dne 4. junija 1912, deželnega zakonika št. 34, o uvedbi davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin na Kranjskem, je sklenil občinski svet ljubljanski, naj se ta davščina zopet uvede vsaj v Ljubljani in sicer kot občinska davščina. V občinskem svetu so se pa izražali in od strani davkoplačevalcev so se uveljavljali ugovori proti uvedbi davščine in sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker se ni v načrtu naredbe upoštevalo padanje vrednosti našega denarja. Ti ugovori so bili upravičeni; del vrednostnega prirastka je namreč brez vsakega dvoma samo navidezen in izvira odtod, ker se izraža prodajna cena (vrednost) zdaj v bistveno manj vrednem denarju, nego svojočasna pridobitna vrednost. Ta bistvena razlika v vrednosti denarja ob pridobitvi in otutitvi je bila tudi glavni vzrok, da je vlada tozadevnega zakona za Kranjsko in Koroško ukinila in da so tudi druge države s slabo valuto pobiranje davščine od vrednostnega prirastka nepremičnin sploh ustavile. Mestna občina ljubljanska pa ne more pogrešati dohodkov, ki jih je imela od te davščine pred ukinitvijo dotičnega deželnega zakona. Upoštevajoč omenjene utemeljene ugovore se je na predlog g. finančnega delegata dr. Šavnika sprejela v naredbo sledeča določba:

»Razliko v vrednosti denarja ob pridobitvi in otutitvi je v svrhu ugotovitve dejanskega vrednostnega prirastka upoštevati na ta način, da se vse v tuzemski veljavi (K 1.— = 0.25 Din) izražene vrednosti in zneski, kolikor po §§ 5 do 11 upljujejo na izračun vštevnega vrednostnega prirastka, najprej vzamejo s sledečimi mnogokratniki in sicer: vrednosti (zneski) iz l. 1920, 4.5 krat, iz l. 1921 3.4 krat, iz l. 1922 do konca julija 1.7 krat, iz poznejše dobe pa z onim mnogokratnikom, ki ga za vsak mesec posebej določi komisija, v katero odgovorijo po enega zastopnika: mestna občina ljubljanska, pokrajinska uprava v Ljubljani ali oblastvo, ki stopi na njeno mesto, podružnica Narodne banke v Ljubljani in delegacija ministrstva financ.

Na tej osnovi kot prirastek izračunani znesek je potem deliti s številom, ki ga kot mnogokratnik za vrednosti (zneske) iz časa otutitve določi komisija v smislu prejšnjega odstavka.

Od tega končnega zneska je po odbitku 10 odstotkov v smislu § 12, drugi odstavek, izračunati davščino po določbah § 13.

Na ta način se izloči od izračunane prirastka predvsem oni del, ki ga je pripisovati edino zmanjšanju vrednosti našega denarja; s tem se je odpomoglo najhujšim nedostatkom mehaničnega primerjanja pridobitne vrednosti z otutitvijo. Vzemimo, da je bila nepremičnina kupljena dne 29. maja 1920 za 100.000 K, dne 15. julija 1922 pa prodana za 300.000 K. Ako se ne oziramo na padanje vrednosti našega denarja, znaša vrednostni prirastek 200.000 K. To pa ni dejanski vrednostni prirastek! L. 1920 je bilo 100.000 K vrednih toliko, kot meseca julija 1922 znesek 264.705.88 K (100 tisoč kron 4.5 : 1.7). Dejanski vrednostni prirastek znaša torej samo 35.294.12 K in le od tega je treba plačati davščino.

Vrednostni prirastek ne temelji samo na padanju naše valute, ampak je povzročen tudi po raznih drugih faktorjih, kakor so n. pr. otvarjanje novih prometnih zvez, pomanjkanje sveta za razširjenje mest in posebno za grajenje novih zgradb in slednjič tudi splošno dvigovanje cen, četudi je valuta stabilna, kakor se je to opazalo pred vojno in se opazuje tudi sedaj v državah s stabilno valuto, n. pr. v Švici. Naraščanje cen kljub stabilnosti valute se upošteva v naredbi posebej in sicer na ta način, da se odšteva od dejanskega vrednostnega prirastka kot davščine prost del 10-odstotne pridobitne vrednosti in odmeri davščina samo od ostanka po odbitku 10 odstotkov.

Na ta način je obdavčen res samo dejanski prirastek na vrednosti in ne more zaradi tega imeti nihče več utemeljenega pomisleka proti uvedbi te davščine.

KAJ JE STORITI DAVKOPLAČEVALCEM V DOBI DO KONCA LETA 1922?

1. Stanovanjski list in zaznamki. Do 30. nov. t. l. morajo vsi posestniki hiš v Sloveniji in v Prekmurju vložiti sami ali po svojih namestnikih pri pristojnih davčnih oblastvih hišne in stanovanjske izkaze, če so dane v najem, za v najem neoddana poslopja pa zaznamek prebivalcev takih poslopij. Izkaze oziroma zaznamek je izpolniti po stanju z dne 15. novembra t. l. Tiskovine se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

2. Davek na poslovni promet. Davčni zavezanci, ki so dolžni voditi za davek na poslovni promet knjigo opravljenega prometa poleg trgovskih družb, za drug itd. vsi obrati, katerih promet je presegel v l. 1921 vsoto 360.000 Din in omenjenega davka za III. četrtletje t. l. do 30. oktobra t. l. še niso odpremili, naj to naknadno store, da se ognejo kaznim in si ohranijo pravico pritožbe, ako bi se njihova prijava ne spoznala za pravilno.

Prijava naj se napravi po vzorcu A, objavljenem v razglasu finančne delegacije z dne 22. maja 1922, št. A 6/3 ex 22 (Uradni list z dne 3. junija 1922 št. 59) v 3 izvodih, od katerega obdrži davčni urad dva izvoda, enega pa vrne plačniku kot pobotnico. Knjige opravljenega prometa davčni urad ne sme zahtevati, ker je za to opravičen po čl. 116 finančnega

zakona za leto 1922-23 na podlagi odločbe davčnega odbora edino le predstojnik davčnega oblastva.

3. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. novembra t. l. so dospeli v plačilo direktni davki za 4. četrtletje 1922. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. novembru prisilno iztirjati in zaračunati poleg 6% zamudnih obresti še za opomin 4% od tirjanega zaostanka.

4. Napovedi za hišno najemnino. Hišni posestniki, ki še niso vložili napovedi o najemini za leto 1923 oziroma za leto 1923-24 — teh je še precejšnje število — naj čimprej zadostijo svoji dolžnosti, ker se jim bo pri pogonu teh napovedi stavil rok le 3 dni in zapadejo kazni do 100 dinarjev, ako bi tudi na pogon ne vložili v 3 dneh napovedi. Vrh tega bi davčno oblastvo moglo uradno setaviti napoved in si zaračunilo za to delo efektivne stroške uradnega odposlanca.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 13.20—13.40 K, oves 9.60 K, ječmen 9.50 K, koruza 10.80 K, pšenična moka (št. 0) 19.00 K. — Tendence nespremenjena. — V Djakovem se prodaja pšenica okrog 10—11 K, rž 8 K, ječmen 7—8 K, oves 7—8 K, krompir 6 K.

g Cene žitu v Češkoslovaški. Pšenica 170 do 185 K, rž 115—125 K, ječmen 110—120 K, oves 120—125 K, rumenska koruza 135—145 K, pšenična moka (št. 0) 310—330 K.

g Žitne cene na Ogrskem. Pred časom so cene žitu na Ogrskem padle, sedaj pa so se zopet dvignile in prekoračile dosedanje najvišje točke. Pšenica se trži po 10.950 Ko.

g Monopolna taksa na vžgalice. Tovarna vžgalice »Drava« v Osijeku je plačala za mesec oktober 12,170.200 K monopolne takse. — Od početka leta do konca oktobra K 113,509.000.

g Emisija novih kolekov. S 1. januarjem pridejo v promet novi koleki od 5, 20, 50 par in od 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 100, 250, 500 in 1000 Din.

g Obupno finančno stanje Nemčije. Proračunski primanjkljaj v Nemčiji bo znašal okoli 440 milijard mark. — Marka zadnje dni grozno pada. Ljudi se je polastila panika. Danes se dobi za en dinar 100 nemških mark.

g Nakup deviz in prevoznih stroškov. Iz »Službenih Novin« št. 243 z dne 31. okt. 1922. Finančni minister je izdal sledečo naredbo: Pooblaščen denarni zavodi, kateri vrše osiguranje valute za izvoz blaga, lahko izvoznikarjem preskrbe, brez odobrenja kontrolnega odbora potrebno jim devizo za plačanje prevoznih stroškov za izvoženo robo s tem, da izvozniki da pooblaščenemu zavodu obvezo ter da bo pri dotičnem zavodu, kateri mu je prepustil devizo za plačanje voznine dokazal, da je prepusteno mu devizo faktično porabil za voznino. V to svrhu nakupljene devize se smejo izključno porabiti za vozne stroške. — Iz pisarne Generalnega Inšpektorata I Br. 22304 od 25. okt. 1922 v Beogradu.

g Prometne omejitve. 1. Sprejemanje in odpošiljanje pošiljk nevarinskega svežega sadja za Sisak transit je dovoljeno. 2. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne robe za Bos. Brod transit je pričenši od 28. oktobra do nadaljnjega ukinjeno. Izvzete so samo suhe slive, strogo vojaške in režijske pošiljke. Do vključno 27. oktobra t. l. sprejete pošiljke naj iztečejo. Opozarjamo, da ostanejo naše prometne omejitve za Zagreb d. k. transit, Sisak transit in Karlovac transit še nadalje v veljavi.

BORZA.

Zagreb, 3. nov. Devize: Pešta 2.34—2.64, Berlin 90—1.20, Italija 2.63—2.67, London 272.50—277.50, New York 61—62, Pariz 4.27—4.32½, Praga 1.98½—2.01½, Dunaj 8.21—8.71½, Curih 11.21—11.31, Bukarešt 40.25—41.75, Varšava 0.43—0.53, Kristijanija 11.10. — Valute: Marka 1.09, Lira 2.49—2.63, dolar 60—61.

Curih, 3. nov. Devize: Pešta 0.22, Berlin 0.08½, Italija 23.05, London 24.53, New York 548.50, Pariz 37.60, Praga 17.40, Dunaj 0.0071, Bukarešt 3.47, Solija 3.75, Zagreb 2.20, Varšava 0.04, Holandska 215.40. — Valuta: n. a. krona 0.0074.

Koroške novice.

g Politično gibanje koroških Slovencev. Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je 8., 15. in 22. oktobra t. l. priredilo shode v Št. Janžu v Rožu, v Kotmari vasi in v Skofljah, ki so bili vsi dobro obiskani. Poročal je dež. poslanec Poljanec. Povsodi so zborovalci izrekli gospodu poslancu zaupnico.

Primorske novice.

g Osebnosti v Goriškem. Goriški stolni župnik dr. Ignacij Kobal je postal stolni kanonik. G. dr. Kobal je med vojno deloval kot katehet v Ljubljani. — Za rektorja goriškega centralnega semenišča je imenovan g. dr. Jakob Brumat. — V Gorici se je nastanil slovenski zdravnik dr. Rado Šfiligoj. — Petnajstletnico mašništva so praznovali 26. oktobra na Sv. Gori gg.: Anton Gerbec, Josip Godnič, Alojzij Krašovec, Andrej Klobučar, Luka Halata in Štefan pl. Posarelli.

g Umrl je v Gorici vinotržec, stari Andrej Abuja. N. p. v m. l.

g Fašistovska uprava na Goriškem. Kakor smo poročali, so v soboto fašisti zasedli tudi goriški deželni odbor vključno protestu dež. glavarja dr. Pettarina. Vodstvo deželnega odbora je izročeno dež. odborniku dr. Pascoliju. Fašistovsko poveljstvo v Gorici je v sporazumu z dr. Pascolijem sestavilo seznam uradnikov, ki so pričeli uradovati 1. novembra. Več uradnikov pa je stavljenih na razpoložanje, vsled česar se delo vrši v zmanjšanem obsegu. V službi je ostalo le okrog 30 uradnikov za najvažnejše posle. Drugih pa iz raznih

vzrokov niso mogli več prevzeti v službo. — V torek zjutraj so imeli važno sejo goriški župan, konzul Helland, general Ferraris in dr. Pettarin, bivši dež. glavar. Kaj je bil predmet tej seji, se še ne ve. — Politično upravo je prevzel tajnik fašistovske organizacije inž. Umberto Olivieri. Vse te izpremembe so se izvršile v sporazumu z vojaško oblastjo. Sodnija, davkarija, finance, pošta, hipotečni zavod, kmetijski urad, deželna posojilnica itd. pa delujejo v redu kot doslej.

g Tržaški fašisti in ljudske šole. Tržaški fašisti si še ne dajo pokoja. Sedaj je odbor njihove stranke sklenil, da naj se za srednjimi tudi ljudske šole v novih pokrajinah podreduje italijanskemu šolskemu zakonu, ki je nasproti bivšemu avstrijskemu, ki je dosedaj tam v veljavi, naravnost reakcionaren. Seveda bo vlada njihovi zahtevi ugodila.

g Škocijanska jama v rokah italijanskega planinskega društva. Upravno pravico nad škocijansko jamo na Krasu si je bil pridobil bivši avstrijski Alpenverein, ki je do zadnjega časa obdržal jamo v svojih rokah in se na noben način ni hotel umakniti italijanskemu planinskemu društvu. Minulo nedeljo so člani društva Alpina delle Giulie enostavno udrli v sedež jamske uprave in si dali izročiti ključke. Nato so nemške napise in drugo nemško ropotijo odstranili, s čimer je vprašanje škocijanske jame rešeno.

Štajerske novice.

g Smrtna kosa. Dne 26. mm. je umrl v Kostivnici tamkajšnji kaplan g. Fran Cerjak v 64. letu svoje dobe. Pokojnik je bil vzoren, vnet in pošten duhovnik. Pogreb je vodil g. kanonik Bohanec v spremstvu 12 duhovnikov. Blagemu pokojniku bodi Bog obilen plačnik!

g Učiteljice proti krščanskemu pozdravu. »Slov. Gospodar« poroča, kako si prizadevata na šoli v Hajdini pri Ptuju posebno dve novodošli učiteljici-sokolici, da pobijata med mladino vero. Prepovedali sta otrokom pozdrav »Hvaljen Jezus«, ki ga tudi ostalo učiteljstvo zelo nerado sliši. Ena izmed učiteljic tudi rada opušta molitev pred in po pouku. Protiverska gonja pod današnjim režimom pač nese, a taka kruhoborba tudi za Sokolice ni častna in se utegne enkrat maščevati.

g Umrl je v Ljutomeru g. Alojzij Lušin, višji geometer in obč. odbornik.

g Neseča. Dva voznika iz Ruš sta v Maribor v Vojašniško ulico pripeljala dva. Oba sta bila popolnoma pijana. Neki Kolarič je dva kupil in vozniška prosil, da pomagata razložiti dva. Pri tem poslu so padla težka debla na noge kupcu Kolariču tako nesrečno, da se mu je noga na dveh krajih prelomila in da ga je rešilni voz moral prepeljati v bolnico. Voznika se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Ljubljanske novice.

g Kdo prepisuje? »Jutro« očita »Naprēju«, da ponatiskuje »Jutrove« feljtone. »Slov. Narod« očita »Jutru«, da prepisuje »Narodova« poročila. »Narod« se posebno jezi, ker je »Jutro« ponatisnilo njegovo poročilo z vsemi napakami vred. To od »Jutra« res ni lepo, od »Naroda« pa tudi ne. Če bi »Narod« ne tiskal napačnih poročil, bi »Jutro« lahko prinašalo točna. — V tem tonu se vrši debata med vodilnima listoma slovenske ljubljanske liberalne inteligence. g Knofe štejte! Duševno vodstvo nad liberalno inteligenco imata »Jutro« in »Narod«. To stoji. Zato pa sedaj vs. k dan nimate drugega opravka kal or šteti knofe in se pripraviti, koliko bo kdo dobil 3. decembra glasov. Po vsem tem, kar ljudje bero po teh glasilih inteligence, se bo 3. decembra zgodilo, da ne »Jutro« in »Narod« ne bosta imela ta dan drugega šteti ko svoje knofe. Pa še ti bodo napol potrgani.

g Klerikalnega zmaja oslepiti so ni posrečilo, zato je bila sinoči na zmajskem mostu zopet egiptovska tema.

g Častivrednemu gostilničarju g. Alojziju Rusu se gotovo niti podnevi niti ponoči nikoli ni sanjalo, da se bosta za njegove izjave tepla dva vodilna lista ljubljanske narodne naprednosti. Ko je včeraj g. Rus objavil svojo velepomembno in tehtno izjavo v »Slov. Narodue«, je »Jutro« hitro poslalo k njemu svojega poročevalca, da ga intervjuja. Dobil ga je v njegovi lastni gostilni, kjer je g. Rus končnoveljavno izjavil, da je treba držati jedinstvo prepovedne demokratične stranke ter da »s temi hudiči« (NSS) on nikakor ne pojde. S tem je razkol v demokratiški stranki poravnal. Sinoči sta ga v gostilni izravnala »Jutro« poročevalec in g. Rus sam. Sedaj naj bo »Narod« tiho!

g Usmiljena srca prosim, da mi po možnosti posodijo ali podarijo kakšno obrabljeno marelo. Kako pa naj hodim po Ljubljani ves moker? Sprejem tudi dobro ohranjene galoše. Oddajo se naj na zmajskem mostu. — Klerikalni zmaj.

g Popravek. V včeršnjem listu objavljena osmrtnica po pok. gosp. Derganceu, očetu gosp. primarija dr. Fran Dergancea, je po neljubi pomoti napačno ime pokojnega gospoda. Mesto Fran se mora glasiti Štefan Dergane.

g Szentjakobska prosveta. V nedeljo ob polosmih zvečer bo redni občni zbor prosv. društva. Vsi člani in članice pridite polnoštevilno!

g Predavanje »Stoine Prosvete« je zopet prihodnji ponedeljek zvečer v Rokodelskem domu. Predaval bo topot obče priljubljeni govornik vseučil. profesor dr. Slavčič o potovanju po Franciji in Španiji in o sloviti bikoborbi na španskem. Začetek kot običajno ob 8. uri. Člani in somišljeniki, udeležite se tega predavanja v obilnem številu.

g Srebrna poroka. V ponedeljek, dne 6. t. m. ob 11. uri v stolnici ob pol 7. uri zjutraj srebrno poroko g. Franc Grošelj, nadstajnik, s svojo soprogo Marijo. Semnogo srečnih let!

g Promocija. Gospod Vasilij Sergejevič Isačev iz Kijeva bo v soboto dne 4. t. m. opoldne v veliki dvorani univerze promoviran za doktorja filozofije.

g Šentpetersko prosvetno društvo ima v ponedeljek, dne 6. t. m. ob osmi uri zvečer svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vse članstvo je vabljeno, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. — Odbor.

g Ruski jezik. Sporočam na vprašanja, da lahko priredim tečaj samo ob zadostni udeležbi. Honorar 40 K od ure. Prosim za pisarne prijave z oz. na uro in vsebino poduka. — Dr. N. Preobraženski, univ. lektor. Gradišče 8.

g Društvo »Soča« obvešča svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo, da predava v soboto, dne 4. t. m. v novem salonu restavracije »Pri Levu« na Gosposvetki cesti, vseučilski prof. g. dr. Serko o »človeških možganih«. — Iz prijaznosti sodeluje oddelek pevskega zbora jugoslovanskih železničarjev. Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vstop prost.

g Umrl so v Ljubljani: Marija Dermovšek-posestnikova hči, 15 let. — Josip Schaffers, ključavničarski mojster, 37 let. — Apolonija Stern, mestna uboga, 60 let. — Franc Pavšner, krojač, 65 let. — Marjan Juntos, sin čevljarškega pomočnika, 5 mesecev. — Radislava Kovač, delavkina hči, 2 leti in pol. — Emil Marjan Vetrh, železničarjev sin, 2 meseca. — Marija Polanc, hiralica 70 let. — Antonija Haman, obč. uboga, 71 let. — Terezija Legat, služkinja, 60 let. — Alojzij Kovač, ključavničar, 37 let. — Helena Nakrst, duinarica, 44 let.

g Policijska kronika. Čevljarškemu pomočniku Gašperju Završniku je poskušal 31. m. m. na Cesti na južno železnico ob 21. uri ukrasti neznan mož listnico, toda Završnik je vrgel tatu na tla. Ta je hitro ustal in pobegnil. — 22 letna bolnišnica strežnica Antonija Javornik je 31. okt. naznanila policiji, da ji je bil ukraden 100 dinerski bankovec in ščipalnik. Na policiji so si pa gospodje v kriminalni razdelnici ogledali Javornikovo in ugotovili, da jo išče zagrebško sodišče, ker je kradla kot bolniška strežnica in nato zbežala v Ljubljano, kjer je bila tudi že kaznovana zaradi tatvine. V Zagrebu je Javornikova ukradla briljant, nad 10.000 K vreden prstan. V Ljubljani seveda ni bila okradena in je tatvino fingirala, ker je ukradla vratarju hotela 800 K. — Policija je aretirala Ivana Omahna, kateri je pokradel trdki I. C. Mayer manufakture za nad 100.000 K. — Iz garderobe opernega gledališča je bilo 1. t. m. med 18. in 23. uro ukradenih opernemu pevcu Valterju Haacku 11 bankovcev po 100 Din. — Iz večje gostilne pri št. 6 na Dunajski cesti je bilo ukradeno 4000 K vredno Puhovo kolo. — Izvoščku Alojziju Golobiču je neznan tat ukradel 20.000 kron denarja.

Prosveta.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 4. novembra HEDDA GABLER. Gostovanje Marije Vere. — Izven.
Nedelja, 5. novembra ob 3. popoldne JACK STRAW. — Izven. — Ob 8. zvečer R. U. R. — Izven.
Ponedeljek, 6. novembra HEDDA GABLER. Red C.

OPERA.

Sobota, 4. novembra JENUFA. — Red D.
Nedelja, 5. novembra TRIPIYCHON. — Izven.
Ponedeljek, 6. novembra. — Zaprt.

g Iz gledališke pisarne. Ker je uprava beogradskega gledališča gospo Marijo Vero nemudoma odpošlicala, se vprižori v soboto, dne 4. t. m. za izven Tolstega drama »Zivi mrtvec« in v ponedeljek dne 6. t. m. za red C Cankarjeva drama »Hlapci«. »Hedda Gabler« se odigra za ostale abonmane pozneje.

Ljudski oder.

Nedelja, 5. nov.: »Mlinar in njegova bica«.
Nedelja, 12. novembra: »Hlapci«. (Repriza.)
Nedelja, 26. novembra: »Kirke«. (Noviteta.)
Predpovedaja vstopnic kot običajno. Dva dni pred predstavo ob 5. do 7. ure zvečer in na dan predstave ob 9. do 12. dop. in popoldne ob 3. naprej do pričetka predstave v pisarni Ljudskega odra, »Ljudski dom«, I. nadstropje.

MARIJONETNO GLEDALIŠČE.

V nedeljo, 5. novembra: Preiskušnja: Zakleti kalif. — Predstave se vrše ob 15. in 18. uri. Predpovedaja vstopnic se vrši pri blagajni marijonetnega gledališča v Mestnem domu vsako soboto od 15.—17. ure in nedeljo od 10.—12. ure.

g Na sporedu koncerta moravskih učiteljc iz Brna (ženski zbor) so zastopani vsi najboljši češki komponisti, kakor Smetana, Dvorak, Suk, Janáček, Foerster in Vach. V odlični meri pa obsega spored tudi narodne pesmi moravske, slovaške in češke, ki se vse odlikujejo po izredni lepoti in milini. Zbor poje več zborov a capella, pa tudi zbere s spremljevanjem orkestra. Našemu občinstvu so poznani nekateri Dvorakovi moravski dvo-spevi in prav interesantno bo slišati interpretacijo teh dvospevov po prof. Vachu, ki je svetovno znan kot najboljši interpret čeških zborov. So pa tudi na vspredu zbori velikega obsega, popolnoma v modernem smislu, kakor jih naša slovenska literatura še ne pozna. Zato bo nudil koncert v vsakem oziru, tako po svoji sestavi, kakor po izvajanjih izrednih umetniških užitkov.

g Marij Kogoj: Piano. Umetniška založba »Treb Labodev« v Ljubljani. O teh klavirskih

skladbah poroča glasbeni list »Sveta Cecilija« v Zagrebu sledeče: »Marij Kogoj: Piano, šest klavirskih kompozicij v dveh zvezkih. Kogoj velja za enega najradikalnejših modernistov glasbene Ljubljane. Vsak zvezek obsega tri krajše klavirske skladbe, ki so stilistično med seboj povezane v suhtsko celoto. Kogoj se močno poslužuje modernih harmonskih izraznih sredstev, njegove skladbe so vse pretkane z živo polifonijo, kljub temu pa ostane njegovo tematično delo vedno jasno in razumljivo, ritmika izrazita in interesantna. V celoti nam kažejo predstojajočo skladbo, da ima autor mnogo smisla za efektne kontraste, gradacije in živahne barve, ki tu in tam spominjajo na orkester. Upamo, da bo te kompozicije od naših pianistov kdo prihajajočo sezono prednašal, da jih spozna tudi naša širša javnost, ker so iste to zaslužile.« Kritiki (Ljubo Šapranec-Kavič) govori še o Kogojevih zborih in pravi, da bodo hvatalski naprednejši zbori lahko obvladali težkoče, ki so v njih in jih z zbori Srečka Kopca vred priporočila. Sploh se mnenja o Kogojevi muziki, v kolikor prihajajo izven Slovenije, kaj čudno ujemajo v tem, koliko da tehta.

g Noblova Nagrada za medicino se letos ne bo podelila. Tako vsaj se sporoča iz Stokholma. Nagrado za leposlovje bo pa dobil Tomo Hardy.

Cerkveni vestnik.

g Akademski služba božja se prične zopet v nedeljo 5. t. m. ob 11. pri oo. frančiškanih — desetminuten govor in nato sv. maša. Govori dr. p. Gvido Rant in sicer bo to leto razpravljal o vzrokih bogoneznanih, o religiji, o vrednosti in pomenu religije za vsakdanje življenje, o razmerju vere do človeka, o potrebi razodetja, o možnosti čudežev, ki so kriterij božjega razodetja, o znanstveno utemeljeni podlagi krščanske religije. — Med sv. mašo poje zbor akademске omladine. Vsi akademiki in izobraženi krogi vladno vabljene.

g Marijinim družbam na Slovenskem! Naznanjamo, da je Mar. misijonski koledar 1923 (prvi natis) pošel. Sedaj dogotavljajo drugi natis. Vrednina Mar. družb ga še ni dobila, pričakujejo naj ga pa prihodnji teden. — Veliko povpraševanje po koledarju je pač znamenje, kako zelo vsakemu ugaja. Kdor ga hoče naročiti — spada pa v vsako slovensko hišo — naj ga naroči takoj, ker bo najbrž tudi drugi natis kmalu pošel, več se ga pa potem ne bo splačalo tiskati. Naroča se v misijonišču v Grobljah, p. Domžale. (Na Primorskem na Gradu v Mirnu pri Gorici.) Cena 5 Din in pošt. nina. (Na Primorskem stane s poštino 5 Lir. — Kdor jih pa osebno odnese z Grada skupaj 25 pa stane posamezni izvod 4 Lire.) — Misijonišče v Grobljah.

Orlovski vestnik.

Orliški krožek v Šiški priredi dne 4. novembra ob 4. popoldne v salonu gostilne »Reininghaus« v Spodnji Šiški telovadno akademijo. Po končanem sporedu prosta zabava pri pogrnjenih mizah. Vstopnina: I. sedeži po 5 Din, II. sedeži po 3 Din, stojšča po 2 Din. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Dekliski večer šentpeterskega orliškega krožka se vrši danes zvečer ob 7. uri v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva.

Dijaški vestnik.

g Občni zbor jug. kat. akad. društva »Danica« se vrši v torek, 7. t. m. ob 8. uri zvečer v »Akademskem domu«. Dnevni red je razviden z razglasne deske. Vabimo vse gg. starešine in tov. Zanjane.

g Akademski kongregacija ima jutri ob 8. uri v Marijaniški kapeli skupno mesečno sveto obhajilo. Iskreno vabljene tudi nesodali!

g Na občnem zboru jugosl. katol. akad. društva »Krek« v Pragi se je izvolil dne 21. oktobra za zimski semester sledeči odbor: Predsednik: Majč Jože, for.; podpredsednik: Slivnik Anton, med.; tajnik: Logar Franc, med.; blagajnik: Rako Vjekoslav, tehn.; knjižničar: Majce Lojze, tehn.; gospodar: Hrobar France, med.; odbornik: Špehar Mojo, med. — Društveni prostori se nahajajo v Voršilski ulici št. 1. Praga II. — Odbor.

Polzvedovanja.

Izgubljeno. Včeraj je neka gospa izgubila na poti od Franciskanskega mosta preko Sadnega trga do Jugoslovanske Tiskarne ročno torbico, v kateri je bilo 400 kron. Pošteni najditelji se uljudno naproša, da najdeno izroči v našem uredništvu proti nagradi.

Našla se je manjša vsota denarja na Zmajskem mostu v prvi polovici septembra. Naslov najditelja se izve v upravi »Slovenca«.

LJUDSKE IGRE IZ ZALOGE JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE V LJUBLJANI:

Finžgar: Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih. — Brez dvoma je to ena najbolj priljubljenih narodnih iger s petjem v štirih dejanjih in so jo vprižarjali vsi odr. veliki in mali, vedno z najboljšimi uspehi. Cena Din 10.

Krek: Ob vojski. Igrokaz v 4 slikah. — Ze imo enega največjih Slovencev jamči za uspeh prelepe igre na odrh, kaj šele pretresujoča ljubezen in čiste ideje, ki jih je veliki mož vplel v svoje delo. Miroslubni igrokaz slika strašne rane, ki jih vojna zadaja narodom. Cena Din 6.

Krek: Turški križ. Igra v 4 dejanjih, Tri setre, igra v 3 dejanjih. — Kdo ne pozna teh priljubljenih Krekovih iger? Povsod so se že igrane in povsod jih občinstvo zopet želi videti na odru. Pisatelj je silno srečno rešil vprašanje, kako naj bodo pisane igre z mešanimi vlogami za naše ljudstvo. Radi blažilnega vpliva na srca gledalcev sta obe igri še posebno priporočljivi. Cena Din 8.

Sardenko: Slovenska apostola. Zgodovinska igra v 5 dejanjih. — V lepi dramatični obliki nam predstavlja pisatelj življenje in delovanje svetih slovanskih apostolov. Zlivo spretno nam sicer predstavlja tudi velike konflikte one dobe, toda vse prevladuje visoka verska ideja, apostolski duh in svetniški značaj slovanskih apostolov. Cena Din 6.

Ženitna ponudba.

Višji državni uradnik, vdovec brez otrok, mirnega in odkrilega značaja, želi v svojho ženitno znanje z znanjo gospodično ali vdovo v starosti do 38 let s primernim premoženjem ali posestvom. Ponudbe naj se vpošljejo s sliko na upravo »Slovenca« pod šifro »Lepa prihodnost« 4702. Tajnost je zanjčena.

Naobražen obrtnik

sedaj oskrbnik veleposessva, 25 let star, se želi seznaniti v svrhu ŽENITVE z dekletom pošteni staršev, od 17 do 25 let. Premoženje postranska stvar. Le resne ponudbe s sliko, katero na zahtevo vrnem, pod J. F. B., pošto ležeče, Celje.

Zdravo in krepko UČENKO

precej postavno, iz poštene hiše, v starosti 15 let, ki je popolnoma večja v ročunstvu, živanju na stroji, likanju, z lepo pisavo ter primerno šolsko predizobrazbo, sprejemno v dobro hišo s hrano in stanovanjem. Oseba predstavlja na lastne stroške s pričevali ter event. priporočilom domačega župnika. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4709. (Znamka za odgovor.)

Služba

organista in cerkvenika
je prazna v BOROVNICI. Oglasi se tam.

Listnica je bila izgubljena na vlačku 16. okt. od post. Šk. Loka—Ljubljana z vsoto 800—900 Din in raznimi dokumenti. Najditi si lahko denar pridržati, dokumente pa naj pošlje na OEZA VOLNAR, Čakovac. 4716

Mirna gospodična

išče proti dobremu plačilu za takoj majhno meblirano SOBO s posebnim vhodom. — Cenjene ponudbe na upravo pod »Solidna«.

Za Miklavža

dobite vsakovrstne bonbone, kekse, čokolado od najpriprostejših do najfinjših vrst nateceneje pri trdkih JOSIP VITEK, trgovina s kandi Ljubljana, Krekov trg št. 8. xrava »Mestnega doma«.

NA DEBELO! NA DEBELO!

10—15 vagonov prvovrstnih, suhih bukovih drv

prodam prosto vagon Dolenjske postaje proti takojšnji dobavi. — ANTON BREZNIKAR, Ljubljana VII., Kmetiška ul. 133.

K 400.000

posojila išče protokolirana trgovina z vključbo na prvo mesto ali na menice proti 25% obrestim. Cenjene ponudbe na upravnishvu pod »400.000/4722«.

Napredaj je v predmestju Maribora hiša z vrtom.

Ene soba takoj na razpolago, stanovanje event. v kralkem. V Ljubljani v Tobačni ulici blizu Tržaške ceste je napredaj suha, kanalizirana STAVBNA PARCELA okoli 2000 m². Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4731.

»Cyklostyle« aparat

(angleški fabrika), je napredaj. — Naslov pove upravnishvu »Slovenca« pod številko 4710.

Zimski PLAŠČ

dobro ohranjen, in elegantna plesna obleka

za mlajšo gospodično, ceno napredaj. Naslov v upravnishvu lista pod št. 4740.

Tovarna**Jos. Reich**

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ulica 4. Barva vsakovrstno blago. :: Kemično čisti obleke. :: Svetlotlike ovratnike, zapesnice in srajce.

Podružnice: MARIBOR (Gospoke ulica 38), NOVO MESTO (Olavni trg), KOČEVJE št. 39. ::

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd. priporoča trdka A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

PIANINO

dobro ohranjen, kupim. Cenjene ponudbe z navedbo cene in točnim opisom na upravo pod »Pianino« 4721.

Trdni, novi, še nerabljeni STOLI pripravljeni za podeželska gladišča, kino ali za gostilne, se prodajo po zelo ugodni ceni. — Ponudbe na upravo lista pod »STOLI« 4746.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL
Obštevno poverljivi strobeni in. in mestni stacionar Ljubljana, GRAD ŠEE 12.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonke in vodne zgradbe, arhitekture ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev! — Projektiranje!

Importi »SLOVENJA« Exporti

LJUBLJANA, Gosposka ulica št. 4, nudi vse poljedelske pridelke na debele, kakor tudi najboljšo in najcenejšo trpentinovo kremo za čevlje, »Lebina« in »Egal«, nadalje, trpentinovo, jedrnatilo MILO. — Ima zastopstvo inozemskega proizvoda sledkornih predmetov z znamko »Sana«. Pri večjem odjemu znolen popust. — Naročila se izvršujejo točno in solidno. — KUPUJE v vsaki množini celice bučne pečke. 4745

Kralj. Holandski Lloyd

Glavni zastop za Jugoslavijo: Jugoslovenska banka d. d. Zagreb Edina konces. parobrodna družba za Južno Ameriko.

Redni potniški in tovarni promet iz Amsterdama in Chercourga v Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires.

Točna pojava niti daje poslovalnica Kralj. Holandskega Lloydja, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26, Telefon 5—83. Brzjaviti: Realloyd.

Stolpne ure

popravlja IVAN SELISKAR urar v Ljubljani, Zadrzna ulica št. 10.

Hiši, podgane, stenice, ščurni in vsa golazen mora poginuti, ako porabite moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljakim in blazinim mizim K 28, za podgane K 28, za ščurne K 30, za stenice K 28, uničevalce moljev K 10 in 20; proti mršesom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudih K 10; — in živali K 10; — za uši v obleki in verili K 10 in 20; proti mršesom na sadju in zelenjavi proti mravljam K 10 in 20 K. Poslajte po povzetju Zavodu za eksport M. Jünser, Petriška ul. 3, Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

OBLEKA! Dve površni kratki sukni, 1 sakó in telovnik, vse popolnoma novo, je prav po nizki ceni napredaj pri ALOJZIJU ŠTEMBAL, krojač, Sv. Florijana ulica št. 24.

Zimski damski plašč

nov, moderen, napredaj. — Naslov pove upravnishvu »Slovenca« pod številko 4736.

2 kompl. posteljni opravi

že rabljeni, in sicer modroce, plahle, pernice in vse spadajoče, kupim takoj po ugodni ceni ali tudi pozneje. Cenjene ponudbe prosim do 25. novembra pod: J. F. B., pošto ležeče, Celje. 4738

Napredaj ročni vozček, močern, na 4 kolesa, kopirna PRESA, pisalni STROJ s cirilico in par VAJETI. — Naslov v upravnishvu pod številko 4745.

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri

E. VAJDA,

IZVOZ divjačine in perutnine, ČAKOVEC, Medjimurje, JUGOSLAVIJA. — Brzjaviti: VAJDA, Čakovec. — Telefon št. 59.

Prodaj večjo množino **juta- in tekstilnih - VREČ** v dobrem stanju, ter VREČE za krompir in kostanj. — Ponudbe na upravnishvu »Slovenca« pod »VREČE« 4746.

DRVA

oddaja vsako množino. — Rezanje drv z motornim obratom. LUDVIK ILERŠIČ, na Friskovcu, za prejšnjo belgijsko vojašnico. 4385

Pletene jopice rokavice, nogavice

po najnižjih cenah pri A. Šinković nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg št. 19.

VELIKA ZALOGA klobukov in slamnikov

se dobi pri **FRANC CERAR**

tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri KOVAČEVIČ i TRŠAN v LJUBLJANI, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo. Z. loga v Celju, Gosposka ulica 4.

Gradbena podjetje ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20. se priporoča za vsa v to stroko spada oča dela.

Arhitekt in mestni stavbenik : VILJEM TREO :

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10 Telef. inter. št. 108. Ustanov. leta 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

5 TO PRIKLOPNI VOZ za auto

Pavesi & Tolotti z visokimi stranicami ugodno

proda J. GOREC, LJUBLJANA.

TVRDKA ZAJEC

Ljubljana, Sv. Florijana ulica 23 priporoča svojo bogato zalogo kuhinjske posode, orodja, kovanja in drugih potrebščin.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

KLEPARJI:
Domžale & Smernol, Florijanska ul. 18. Produktivna zadruga kleparjev, instalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.
Koro T., Poljanska cesta št. 8.
KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:
Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.
KONFEKCIJSKA TRGOVINA:
Olup Josip, Pod Trančo.
PARNA PEKARNA:
Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDICIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d. Sodna ulica 2, Tel. 408. Ransinger R., Cesta na juž. železnico 7—8.
TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.
TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri zdaji lopatic, Valvazorjev trg št. 7.
ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Insertirajte v „Slovenca“!**ŽELOD (žir)**

kupuje po najvišji ceni kontiner v Domobranski vojašnici v Ljubljani.

SOBO išče samski gospod za pisarno, obnem spalnico, proti dobremu plačilu, v sredini mesta. — Ponudbe pod »PISARNA« na upravo »Slovenca«.

POSESTVO V BOSNI s 30 ha zemljišč, hišo, potrebnimi zgradbami in priključki, 18 km od železn. postaje, dajem v zakup ali v obdelovanje na skupni račun. — Pogoje pove OJOKO MILOŠEVIČ, Dobol. 4538

Vila napredaj

blizu kolodv. Jesenice na Gorenju, v kateri je manufakturna trgovina. Naslov pri upravi lista pod št. 4698.

IVAN JAX IN SIN

GOSPOSVETSKA C. 2. - LJUBLJANA Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Došlo je ravno kar večje število strojev za vsako obrt. Vezanje gnučije, brojačnice, pisalni stroji ADLER Geniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovar: Dürkopp, Styria, Walfenrad.

LANENE TROPINE (POGAČE)

zmlece v vrečah prodaja po najnižjih cenah HROVAT & KOMP., Ljubljana, Vegova ulica št. 6. 4661

RAZGLAS. KROVSKI MOJSTER

FRAN FUJAN LJUBLJANA, ILOVCA ŠTEV. 49 OB DOLENJSKI CESTI

zvršnje vsakovrstna nova krovska dela s koranitom, eternitom, skalco, opeko, epenko in lesnim cementom itd. — Sprejema popravila raznih slarih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj naved. blagom. DELO PREIZKUŠENO SOLIDNO IN PO NAJNIZJIH DNEVNIH CENAH!

Priložnost cenega nakupa

zajamčeno čisto volnenega ševjota, pripraven za moške obleke, damske kostume kakor tudi za plašče. Izvanredna cena meter po K 450.— Veletrgovina I. C. MAYER, Ljubljana

Rudnik Trbovlje sprejme takoj v delo

enega kleparskega predelavca, enega kovaškega predelavca, in dva strugarja

Reflektira se samo na prvovrstne moči, neoznjene in z dolgoletno prakso.

Dve trgovski hiši

poleg župne cerkve v velikem zelo prometnem kraju na deželi napredaj z gospodarskimi posloplji, vrtovi, njivami in gozdi. Pojasnila daje:

Dr. Franc Frian, odvetnik v Ljubljani.

MESTNO ŽUPANSTVO KOČEVJE razpisuje službo**mesarja**

za novoustanovljeno občinsko mesnico. Reflektira se samo na popolnoma izvežbano in zanesljivo moč. — Reflektanti naj pošljejo ponudbe z navedbo zahtev na mesno župansvo KOČEVJE.

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stingl itd. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5

Delniška glavica: K 20.000.000—

PODRUŽNICE: Novomesto, Reke, Slovenjgradec

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad: K 6.500.000—

Telefoni št. 146, 458 Brzjavke: ESKOMPTNA

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. x. z o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **5 1/2 %** brez odbitka rentnega in obrestujejo po **5 1/2 %** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 %**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 %**.

Klavirje

pianina, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glash. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. — Alfonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15

Ustanovljeno 1879.

Ustanovljeno 1879.

MEDNA- RODNI TRANSPORTI EMIL EICHHORN

Brod n/S.
Brzjavlj: Eichhorn.

Bos. Brod.
Telefon 49.

Ia Milansko salamo, Zahtevajte ponudb in cenike!
Ia Sidsko zimsko salamo,
sveže, zrelo blago, takoj in poceni ponudi
Suhomesnata i mlinska industrija, d. d. - SID.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek! Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakle in sirupe. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

Kolesa

avtomobili, deli in oprema
pnevmatika

najceneje

na drobno
na debelo

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.

Lastne garaže in delavnice.

TIGER

Papirne sponke

Trgovci

Industrijalci — Pisarne

zahtevajte v papirnih trgovinah samo izdelke domače tvrdke

TIGER d. o. o. LJUBLJANA

Cenj. občinstvu priporočam svetovno

znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremljajih za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbl, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

BERSON

GUMIJEVE PETE

in
PODPLATI

ohranijo Vam obutev
trpežno in
elegantno

Dobe se v vseh boljših trgovinah z usnjem ter na debelo pri **BERSON-KAUČUK d. d., ZAGREB, WILSON TRG 7.**

Priporoča se

PREOBLIKOVALNICA

klobukov za dame in gospode

BARBORIC-ZAVRSAN, Ljubljana, Mestni trg 7.

Potniki v Ameriko pozor!

United American Lines Inc.

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga—Southamptona in Cherbourg v New-York.
Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

SLAVENSKA BANKA d. d.

Podružnica
LJUBLJANA

preje Jugoslovanska Union-banka

ZAGREB

BEOGRAD

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Budapest: Balkan Bank r. t.

Afilacije:

Split: Jugoslovanska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Prometni zavod za premog

d. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava **prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški in črni premog ter jajčne brikete**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/II

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost s: Sveopćo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad 60.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.